

Nấm mũ tử thần (*Amanita phalloides*)

Death cap mushrooms (*Amanita phalloides*)

Nấm mũ tử thần là gì?

Nấm mũ tử thần (*Amanita phalloides*) cực kỳ độc vì chúng chứa các loại độc tố có hại. Khi ăn phải, chúng có thể gây suy gan và tử vong. Nấm mũ tử thần có thể có màu vàng, xanh lá cây hoặc trắng tùy thuộc vào tuổi của chúng. Những cây nấm này có phiến nấm màu trắng, một vòng trắng trên thân nấm và một mũ nấm lỏng lẻo giống như một chiếc túi. Những đặc điểm này hình thành ở các giai đoạn phát triển khác nhau. Để xem những hình ảnh ví dụ và biết thêm thông tin, bao gồm cả hình dạng của những cây nấm này ở các giai đoạn phát triển khác nhau), hãy truy cập https://explore.beatymuseum.ubc.ca/mushroomsup/A_phalloides.html. Chúng có thể bị nhầm lẫn với những loài nấm ăn được.

Nấm mũ tử thần được đưa vào B.C. từ những cây nhập khẩu từ châu Âu như cây dễ gai, cây dễ, cây trăn, cây sồi và nhiều loại cây khác. Cây nấm (mushroom) là quả thể xuất hiện bên trên mặt đất còn cơ thể nấm (fungus) thì nằm dưới lòng đất.

Những loại nấm này được tìm thấy ở đâu?

Nấm mũ tử thần chủ yếu được tìm thấy ở các khu vực đô thị ở Vancouver Island và Lower Mainland. Tuy nhiên, có khả năng loại nấm này mọc ở những khu vực khác của B.C. nhưng vẫn chưa được phát hiện. Chúng có thể được tìm thấy ở bãi cỏ, công viên và những không gian chung ngoài trời gần cây chủ.

Nấm mũ tử thần thường xuất hiện vào mùa thu, cũng là mùa mưa (tháng 8 đến tháng 11). Chúng có thể xuất hiện sớm hơn vào mùa hè (tháng 7 đến tháng 8) trên bãi cỏ và những khu vực được tưới nước thường xuyên.

Ai có nguy cơ?

Hai phần ba (66 phần trăm) các cuộc gọi liên quan đến nấm (từ năm 2017 đến năm 2021) tới Trung tâm Trung tâm Thông tin về Chất kích thích và Chất độc BC (BC Drug and Poison Information Centre - DPIC)

liên quan đến trẻ em trong độ tuổi mới biết đi vô tình ăn phải nấm dại, mặc dù rất ít trẻ nhỏ gặp vấn đề nghiêm trọng hơn bệnh ở mức vừa phải.

Vấn đề nghiêm trọng thường xảy ra ở thanh thiếu niên và người trưởng thành khi họ nhầm nấm mũ tử thần với những loại nấm ăn được và ăn với số lượng lớn. Việc nấu chín, sấy khô hoặc đông lạnh không làm mất tác dụng của độc tố có trong nấm mũ tử thần.

Vào năm 2016, một trẻ nhỏ ở B.C. đã tử vong do ăn phải nấm dại được hái, loại này sau đó được nhận diện là nấm mũ tử thần. Trong số các ca tử vong liên quan đến nấm trên thế giới, 90 phần trăm là do nấm mũ tử thần gây ra.

Có các triệu chứng gì?

Các triệu chứng khi ăn phải nấm mũ tử thần xảy ra theo ba giai đoạn:

- Giai đoạn đầu tiên – trong vòng 6 đến 24 giờ sau khi ăn nấm: Có thể xảy ra tình trạng đau quặn bụng, buồn nôn/mắc ói, nôn/ói mửa, tiêu chảy phân lỏng, huyết áp thấp do mất nước nghiêm trọng và cơ thể bị mất nước
- Giai đoạn thứ hai – trong vòng 24 giờ sau khi ăn nấm: các triệu chứng có thể giảm dần và bạn có thể cảm thấy bình thường trong tới 72 giờ
- Giai đoạn thứ ba – trong vòng 3 đến 6 ngày: xuất hiện các triệu chứng của tình trạng tổn thương gan và thận. Ví dụ, vàng da và mắt, lượng đường trong máu thấp và lú lẫn

Trong những trường hợp nghiêm trọng nhất, người bệnh có thể tử vong.

Tình trạng này được điều trị như thế nào?

Hiện vẫn chưa có thuốc giải độc nào được biết cho tình trạng ngộ độc nấm mũ tử thần, mặc dù than hoạt tính và các loại thuốc khác có thể được sử dụng trong các cơ sở chăm sóc sức khỏe. Phương pháp điều trị thường mang tính hỗ trợ, nghĩa là chăm sóc

y tế tập trung vào việc giúp giảm các triệu chứng. Người bệnh có thể cần phải cấy ghép gan nếu xảy ra suy gan. Khi tình trạng suy nội tạng bắt đầu, người bệnh có thể bị co giật, xuất huyết, hôn mê và tử vong.

Tôi nên làm gì nếu tôi nghĩ mình đã ăn phải nấm độc?

Nếu bạn nghi ngờ mình đã ăn phải nấm mũ tử thần hoặc một loại nấm độc khác, **hãy gọi đến Trung tâm Thông tin về Chất kích thích và Chất độc theo số 1-800-567-8911 hoặc đến phòng cấp cứu, đặc biệt nếu bạn đang có các triệu chứng.**

Nếu có thể, hãy mang theo mẫu nấm. Nếu không có mẫu nấm, hãy cung cấp hình ảnh và thông tin về nơi nấm được hái.

Tôi nên làm gì nếu nghi ngờ mình tìm thấy nấm mũ tử thần?

Nếu bạn tìm thấy nấm mũ tử thần quanh nhà, bạn có thể vứt bỏ nó một cách an toàn. Việc chạm vào nấm mũ tử thần không phải là một nguy cơ, tuy nhiên bạn nên sử dụng găng tay dùng một lần để cầm nắm chúng. Đặt nấm vào túi, buộc chặt lại, rồi bỏ túi vào thùng rác thông thường hoặc vào thùng ủ phân của thành phố (trong đó, nhiệt độ cao hơn 60°C sẽ làm nấm bị phân hủy). Rửa tay bằng nước ấm và xà phòng sau khi cầm nắm nấm. Không nên cho nấm vào đồng phân trộn tại nhà vì điều này có thể khiến nấm phát tán đến những nơi mới.

Nấm mũ tử thần là loài xâm lấn, và bạn có thể gửi báo cáo bằng ứng dụng di động về các loài Xâm lấn tới Bộ Lâm nghiệp. Truy cập trang [Báo cáo các loài xâm lấn](#) để biết thêm thông tin.

Tôi làm thế nào để bảo vệ bản thân và gia đình?

Không được hái hoặc ăn những loài nấm lạ. Hãy chắc chắn về khả năng nhận dạng, vì nấm mũ tử thần có thể trông giống với các loài nấm ăn được. Chỉ mua nấm từ các cửa hàng bán lẻ nhận nấm từ các bên trồng nấm để bán. Hãy thận trọng khi mua nấm dại từ những người bán mà không thể xác minh được kiến thức của họ và nguồn gốc của nấm. Hoạt động bán nấm dại là một ngành không được quản lý ở Canada.

Vứt bỏ bất kỳ loại nấm nào mọc lên trên mặt đất khỏi sân nhà nếu bạn có trẻ nhỏ hoặc thú nuôi trong nhà và kiểm tra những khu vực vui chơi ngoài trời trước khi cho trẻ và thú nuôi chơi bên ngoài.

Giảm tưới nước ở những khu vực đã biết là có nấm mũ tử thần mọc. Điều này sẽ ngăn chặn nấm trồi lên trên mặt đất vào những tháng mùa hè; tuy nhiên, chúng có nhiều khả năng sẽ xuất hiện trở lại khi có mưa vào mùa thu.

Tôi làm sao để biết được nấm có độc hay không?

Nấm mũ tử thần có thể bị nhầm lẫn với nấm bóng (có ở địa phương) hoặc nấm rơm (ăn được và phổ biến ở một số vùng châu Á).

Không phải tất cả các loại nấm dại đều có độc nhưng việc nhận dạng các loài nấm độc có thể rất khó, ngay cả với các chuyên gia. Bạn chỉ nên ăn nấm đã được nhận dạng bởi một người có kiến thức và kinh nghiệm trong việc nhận dạng các loại nấm ăn được.

Không ăn bất cứ thứ gì mà bạn không thể nhận dạng là loài ăn được.

Để biết thêm thông tin

- Mushrooms Up! *Amanita phalloides* (Bảo tàng Đa dạng Sinh học Beaty)
https://explore.beatymuseum.ubc.ca/mushrooms-up/A_phalloides.html
- Trung tâm Kiểm soát Dịch bệnh BC – Nấm Mũ Tử thần www.bccdc.ca/health-info/prevention-public-health/death-cap-mushrooms
- Bản đồ Nấm Mũ Tử thần www.bccdc.ca/health-info/prevention-public-health/death-cap-mushrooms/death-cap-mushrooms-map
- Trung tâm Thông tin về Chất kích thích và Chất độc BC (BC Drug and Poison Information Centre) www.dpic.org
- Báo cáo về các Loài Xâm lấn (Bộ Lâm nghiệp) www2.gov.bc.ca/gov/content/environment/plants-animals-ecosystems/invasive-species/reporting-invasive-species

Để biết thêm các chủ đề của HealthLinkBC File, hãy truy cập www.HealthLinkBC.ca/health-library/healthlinkbc-files hoặc đến đơn vị y tế công cộng tại địa phương bạn. Để có thông tin và lời khuyên y khoa không khẩn cấp tại B.C., hãy truy cập trang www.HealthLinkBC.ca hoặc gọi số **8-1-1** (miễn phí). Để có sự giúp đỡ cho người điếc và lạng tai, hãy gọi số **7-1-1**. Có các dịch vụ dịch thuật cho hơn 130 ngôn ngữ khi có yêu cầu.